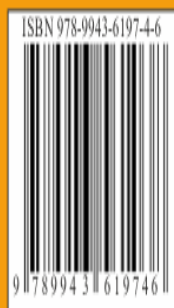

ТИЛНИНГ ЛЕКСИК-СЕМАНТИК ТИЗИМИ,
ҚИЁСИЙ ТИПОЛОГИК ИЗЛАНИШЛАР
ВА АДАБИЁТШУНОСЛИК
МУАММОЛАРИ

**МАТЕРИАЛЛАР
ТЎПЛАМИ
XII**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

**ТИЛНИНГ ЛЕКСИК-СЕМАНТИК ТИЗИМИ,
ҚИЁСИЙ ТИПОЛОГИК ИЗЛАНИШЛАР ВА
АДАБИЁТШУНОСЛИК МУАММОЛАРИ
МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ**

XII

**Бухоро
"Дурдона" нашриёти
2021**

УЎК 81'373

81.1-3

Г 13

Гадоева, М.

Тилнинг лексик-семантик тизими, қиёсий типологик изланишлар ва адабиётшунослик муаммолари: материаллар тўплами [Матн] / М. Гадоева. - Бухоро : "Sadriiddin Salim Buxoriy" Durдона nashriyoti, 2021. - 188 б.

КБК 81.1-3

Тўпланда Республикамиз олимлари, илмий тадқиқотчиларининг филологик мавзулар доирасидаги, жумладан, муайян тил доирасидаги лингвистик қарашлари; қиёсий-типологик изланишлари; тилларни ўқитиш назарияси ва миллат, миллий маданиятнинг амалий глобаллашуви даврида тилдан фойдаланиш муаммолари, шунингдек, тилларни ўқитиш усулиёти; адабиётшунослик, таржимашунослик истиқболлари борасидаги фикр-мулоҳазалари ўз ифодасини топган.

Тўпланим филологик йўналишдаги илмий изланувчилар, катта илмий ходим изланувчилар, тадқиқотчилар, магистрантлар ва талабаларга мўлжалланган.

Тахрир ҳайъати:

Хамидов О.Х. (БухДУ профессори), Қаҳҳоров О.С. (БухДУ доценти), Ҳайдаров А.А. (БухДУ доценти), М.И.Гадоева (БухДУ доценти), масъул муҳаррир Расулов З.И. (БухДУ доценти), Ёқубов Ж.(ЎзДЖТУ профессори), Маматов А.Э. (ЎзДЖТУ профессори), Мирзаев И. (СамДУ профессори), масъул котиб Қобилова Н.С. (БухДУ, ф.ф.ф.н.)

Тўпловчи ва нашрга тайёрловчи:

филология фанлари номзоди, доцент **М.И.Гадоева**

Тақризчилар:

филология фанлари номзоди **А.А.Ҳайдаров**
филология фанлари номзоди, доцент **Н.Б.Бақаев**

Тўпланимдан ўрин олган мақолалардаги факт ва рақамларнинг ҳаққонийлиги, мазмуни, савияси ва саводхонлиги учун муаллифларнинг ўзлари масъулдирлар.

БухДУ Илмий кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (5- сонли баённома, 28 декабрь, 2020 йил).

ISBN 978-9943-6197-4-6

11. Mayro R. Opponent process in human emotions. An experimental investigation of hedonic contrast and affective interaction // Motivation and emotion, 1998, v. 12, p. 333—351.

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA XUSHMUOMALALIK

Yuldasheva Feruza Erkinovna

Buxoro davlat universiteti

Tilda xushmuomalalik muloqotning juda muhim jihati. Odatda ikkala tomon hamjihat bo'lsa, suhbat yaxshi ishlaydi. Bunga boshqa narsalar qatori o'zini tutishda o'ylamasdan va mulohazasiz tarzda gapirishdan saqlanish kiradi. Odoblilik ijtimoiy munosabatlarning lingvistik ifodasi sifatida qaraladi. Xushmuomalalik ijtimoiy munosabatlarni qurish va qo'llab-quvvatlash uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega, muomaladagi odob-axloq ijtimoiy hayot va o'zaro ta'sirning yuragiga kiradi va haqiqatan ham bu, umuman, insoniyat hamkorligining dastlabki shartidir. J. Lebbok shunday dedi: „ Hayotda muvaffaqiyatga erishish uchun iste'dodli bo'lishdan ko'ra, odamlar bilan muloyim bo'lish muhimroqdir” [ziyouz.com]. Ingliz tilida hamma biladigan oddiy “Thank you”/“Rahmat” so'zi lotincha “tongere” so'zidan kelib chiqqan. Erkin tarjima qilingan ushbu iborada "Men uchun qilgan ishlaringizni eslayman" deb o'qilishi mumkin. [Wikipedia.com]

Buyuk o'zbek mutafakkiri Navoiy aytgan: „ Husn jamoli yo'q odam shirin so'z bo'lsa, go'zal va shirin so'zi bilan barchani qo'lga oladi ”. [Mahbub ul-qulub]. Alisher Navoiy ham o'z asarlarida odamlarni odobli bo'lishga chaqirgan.

Avvalo, Ingliz tilidagi “polite” (“xushmuomala”) so'zi 13-chi asrda lotin tilidagi “politus” so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "tozalangan" yoki "oqlangan" degan ma'noni anglatadi. Boshqalarga e'tibor berish, xushmuomalalik va ijtimoiy me'yorlarga rioya qilish odobli bo'lish fazilatidir. [https://www.vocabluary.com].

Har bir tilshunos olimning ta'kidlashicha, Robin Lakoff zamonaviy xushmuomalalik nazariyasini pragmatik nuqtai nazardan o'rganganligi sabab, uning onasi sifatida qabul qilingan. Lakoff xushmuomalalikni "insoniyatning barcha almashinuviga xos bo'lgan nizo va qarama-qarshiliklar potentsialini minimallashtirish orqali obyektlarning o'zaro ta'siriga mo'ljallangan shaxslararo munosabatlar tizimi" deb ta'riflaydi. Lakoffning so'zlariga ko'ra, odob-axloqning uch turi mavjud: masofadagi xushmuomalalik, xushmuomalalik va o'rtoqlik odob-axloqi.

1. Masofadagi xushmuomalalik ishtirokchilar o'rtasidagi tenglikni ko'rsatadi. Bu Yevropaning aksariyat qismida o'rta va yuqori sinflarda juda uzoq vaqtga xosdir.

2. E'tiborli odob-axloqlilik ko'plab Osiyo jamiyatlariga xos bo'lgan xushmuomalalik turidir. Ayollar uchun, ayniqsa, erkaklar bilan suhbatlashishda o'zaro ta'sir qilishning afzal modelidir.

3. O'rtoqlik odob-axloqi o'zaro ta'sir va aloqani ijobiy g'oyalar deb hisoblaydi. Ushbu turdagi ochiq va yoqimli bo'lish istalgan va yoqimli bo'lishdir.

Xushmuomalalik odob-axloq qoidalarini yoki etiket qoidalarini amalda qo'llashdir, ammo u turlicha bo'lishi mumkin, ya'ni bitta madaniyatda odobli deb hisoblanadigan narsa, ba'zan boshqa madaniy sharoitda juda qo'pol yoki g'ayrioddiy bo'lishi mumkin. Mening fikrimcha, xushmuomalalik odamlarning madaniyatini, ma'naviyatini va urf-odatlarini aks ettirishi mumkin. Har bir xalq o'z madaniyatidan kelib chiqib farqlanadi. Shunday qilib, ularning muloyim shakllari ham boshqacha. Odoblilik odatiy ravishda ma'lum tilshunoslik shakllari va formulali iboralarga biriktirilgan bo'lib, ular turli tillarda va madaniyatlarda juda xilma-xil bo'lishi mumkin. Ushbu maqolada biz ingliz va o'zbek tillaridagi odob-axloq haqida gaplashamiz. Ingliz tilida so'zlashuvchilar xushmuomalalikni deyarli hamma narsadan ustun qo'yishadi. Siz eng mukammal ingliz tilida gaplasha olasiz, ammo agar siz qo'pol ko'rinadigan bo'lsangiz, boshqa odamlar siz bilan gaplashishni istamaydilar. Haqiqat shundaki, ingliz tili mayda nozikliklar va rasmiyatchiliklarga to'la va ularni e'tiborsiz qoldirish sizni qo'pol yoki professional bo'lmaganlarga duch keltiradi. Agar sizda ozgina aksent bo'lsa, ingliz tili sizning birinchi tilingiz emas. Ingliz tilida so'zlashuvchilar har qanday odobsizlik qasddan emasligini anglaydilar, deb o'ylayman, lekin har doim ham to'g'ri urf-odatlarni o'rganishga e'tibor qaratish yaxshidir. Bundan tashqari, ba'zi rasmiy vaziyatlarda, masalan, ish bilan suhbatlar, mijozlar yoki hamkasblar bilan uchrashuvlar, shifokorlar bilan uchrashuvlar yoki shunchaki yordam yoki ma'lumot so'rab murojaat qilishda iltifot bilan gaplashish orqali iloji boricha yaxshi taassurot qoldirish muhimdir. Ba'zi ingliz tilshunos olimlari o'z asarlarida ingliz tilida til muloyimligini qanday shakllantirishni tushuntirganlar. Kristal o'tgan vaqtni ishlatganiga ishonadi, masalan "borishni xohladingizmi?" to'g'ridan-to'g'ri yoki hozirgi zamonnini ishlatishdan ko'ra muloyimroq (siz borishni xohlaysizmi?). [Ingliz tilining Kembrij Ensiklopediyasi.1995]. Shuni eslatib o'tishimiz kerakki, ushbu odobli so'zni ota-onalar tomonidan ingliz bolalarining miyasiga 3 yoshdan boshlab o'rnatiladi. "Tilshunos olimlardan biri Yul (" Siz qila olasizmi?) yoki (Istaysizmi?) odatda tilni xushmuomala qilish uchun ishlatiladi. [Tilni o'rganish.1828]. Ushbu maqolada ingliz tilida xushmuomalalikni shakllantirish bo'yicha tezkor maslahatlar mavjud:

1. Biz buyurtma qilmasligimiz kerak. Biz "buni qila olasizmi, iltimos?" Deymiz. yoki "Siz buni qilmaysizmi?"

2. Boshqa odamlarning fikriga hurmat bilan munosabatda bo'ling. Ingliz ma'ruzachilari kamroq moslashuvchan bo'lib ko'rinishi uchun bir qator

"yumshatuvchi iboralar" dan foydalanadilar. «Bu yerda juda issiq. Derazani ochsam bo'ladimi?» Deb so'radi.

3. Sehrli so'zlardan foydalaning. Iltimos, Rahmat, Kechirasiz, Kechirasiz, mening zavqim, Kuningiz xayrli bo'lsin, Ehtiyot bo'ling va hokazo.

4. Ruxsat so'rang. Agar biror narsa qilishni xohlasangiz, uni bajarishdan oldin so'rang! Agar men bunga qarshi bo'lsam ... Men yaxshi bo'lsam ...

5. Boshqa odamga yo'q deb aytishni osonlashtiring. Boshqa odamlar bilan kamroq aloqada bo'lganingizda, siz ularga so'rovni rad etish yoki yuzingizni yo'qotmasdan "yo'q" deb javob berish uchun joy berasiz. "Men ish haqini oshirish to'g'risida gaplashsak bo'ladimi deb o'ylar edim".

Odoblilik odamlarga juda ko'p shaxslararo sezgir harakatlarni tahdid qilmaydigan yoki kamroq tahlikali tarzda bajarishga imkon beradi. Shunday qilib, ingliz xalqining kundalik hayotida til nazokati qoidalariga rioya qilishlarini ko'rishimiz mumkin.

O'zbek millatida xushmuomalalik asrlar davomida odob-axloqning muhim shakllaridan biri hisoblanadi. Adabiy va tarixiy yodgorliklarimizning har bir burchagida ikkita jumlaning birida ibratli so'zlarni uchratamiz. Chunki bu hayotiy tajribalarga asoslangan suhbatdir. Ota-bobolarimizning hayotiy tajribalari odob-axloqqa asoslangan. Har bir o'zbek oilasida ota-onalar o'z farzandlarini odobli bo'lishga o'rgatishadi, hamma uchun odobli so'zlarni ishlatishadi. Masalan, kunning har qismida, oqsoqolga, musofirlarga duch kelganimizda, biz "Assalomu alaykum!"

"Assalomu alaykum" so'zi chuqur ma'noga ega. Assalomu alaykum arabcha "salom" so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "tinchlik" degan ma'noni anglatadi. Alaykum so'zi ala so'zi bo'lib, "yoq" degan ma'noni anglatadi va "siz ustiga" ma'nosini o'zgartiradigan qo'shimchani birlashtiradi. Assalomu alaykum so'zmaso'z "Assalomu alaykum" degan ma'noni anglatadi. U musulmon jamoalarida salomlashish sifatida ishlatiladi. [www.dictionary.com.slang]

Odob - odamlar bilan muomala qilishda eng shirin so'z. Bunday xususiyatga ega bo'lish, odamning madaniyatli va chiroyli xulq-atvoriga ega ekanligini anglatadi. Odoblilik suhbatdoshlarning kayfiyatini, rohatlanish, tasalli berish kayfiyatini oydinlashtiradi: rozi qilish va qabul qilish samimiylikning ifodasidir. [Bekmirzayev.N. Notiqlik san'at asoslari.2005]

O'zbekning sevgiliga shirin so'zlar bilan murojaat qilish. O'zbek tilidan "Gulim" - siz mening sevgilimsiz, siz mening gulimsiz. O'zbek madaniyati iliqlikni, bahorni, go'zallikni aks ettiradi va shuni ta'kidlash kerakki, nozik va chiroyli qizlar gullarga o'xshaydi. [International Journal of Science and Research. 2019] "Quyosh" so'zi o'zbek tilidagi xushmuomalalik uchun muhimdir. Ota-onalar farzandlariga murojaat qilib, "quyoshim o'g'lim, quyoshim qizim" "hayotimning nuri" kabi iboralarni qo'llashadi.

O'zbek tilida xushmuomalalikdan foydalanishning ba'zi qoidalari mavjud:

1. Tabassum boyitilishi kerak. Ya'ni, ular bizni juda zarur deb taassurot qoldirish uchun gapirganda yuzimizni ravshan qilish uchun boshqalardan yaxshiroqdir.

2. So'zni diqqat bilan kuzatib boring, oxirini o'ylang. Taslim bo'lmang, shunchaki o'ylab ko'ring.

3. Siz so'zlardan qanday foydalanishni bilishingiz kerak

4. So'zning javobgarligini tushunish muhimdir.

5. Shirinlik va muloyimlikning shartlaridan biri tovushni pasaytirish, yumshoq gapirishdir. [U. Hoshimov. Daftari hoshiyasidagi bitiklar.2005]

Xulosa qilib aytganda, tildagi xushmuomalalik inson kamolotidir. Bu hayot go'zalligida juda muhimdir. Bu mamlakat madaniyati, urf-odatlari, marosimlari va shuningdek, uning dunyoga bo'lgan nuqtai nazarini namoyish etishi mumkin. Bu bizning do'stlarimiz, sevimlilarimiz o'rtasida samimiy munosabatlar va aloqa o'rnatishga yordam beradi.

EXPRESSION OF THE LINGUA-CULTURAL CONCEPT “HAPPINESS” IN PROVERBS AND PHRASEOLOGICAL UNITS

**BuxDU Xorijiy tillar fakulteti
Ingliz tilshunosligi kafedrasida o'qituvchisi
O.I. Jumayeva**

The interest in happiness, its material attributes and intangible components in different cultures within the framework of various areas of humanitarian anthropological knowledge is evidence that feelings associated with happiness, its attributes characterize the spiritual essence of man. The relevance of the topic of our study is determined by the fact that understanding of happiness reflects the value needs of a person in different cultures, thereby allowing researchers to draw conclusions about the origins of culture, which is the foundation for the formation of the ethnic, collective, national consciousness of its carriers. Attitude to happiness allows revealing the existential characteristics, norms, traditions of different social groups, since a different interpretation of happiness within the framework of different cultures reveals their ethno cultural specificity and perception of the world and people.

The concept “Happiness” can be verbalized by other linguistic units such as phraseological units, sayings and proverbs. The words “Happiness” and “Happy” are emotive words which people feel, think and talk about it. All these phraseological units, sayings and proverbs came into being according to the people's feelings and experience, customs and traditions of one or another country.

"Happiness is not the satisfaction of whatever irrational wishes you might blindly attempt to enjoy. Happiness is a state of non-contradictory joy - a joy without penalty or guilt... Happiness is possible only to a rational man, the man who desires nothing but rational goals, seeks nothing but rational values, and

have usually occurred with more important place-names or with large features. Many of the names of the seas of the world, for example, have been translated from different languages. Folk etymology is based on the sound of the place-name and is therefore similar to phonetic transfer. Folk etymology occurs when the sounds of one language will not easily convert to the sounds of the second language, as in phonetic transfer. The transfer of many place-names occurred between French and English settlers of North America through folk etymology.

The dominance of etymology in toponymy has limited the interest in writing as a means of place-name transfer. As printing became more important over the years, place-names were adopted between countries and languages directly from maps by visual transfer. Once the name had been adopted by visual transfer, it was pronounced according to the adopting language's standards.

Toponymy can uncover important historical information about a place, such as the period of time the original language of the inhabitants lasted, settlement history, and population dispersal. Place-name study can also provide insight to religious changes in an area, such as the conversion to Christianity. Information about the folklore, institutional conditions, and social conditions of a place can be understood as well. Linguistic information like words and personal names, not mentioned in literature, can also be found through toponymy.

Used literature:

1. Кунин А.В «Англо-Русский фразеологический словарь» –М.: Русский язык, 1984. — 944 с.
2. “Oxford English Dictionary”. Oxford University Press, 1989. – 21730p.
3. Haydarov. A. “Ingliz tilida joy nomlari bilan bog’liq frazeologik birliklarning lingvomadaniy xususiyatlari, Onomatika masalalari to’plami” –T.:Navro’z . 2017, – b. 3-5.

**XUSHMUOMALALIK MA’NOSINING INGLIZ VA O’ZBEK
TILLARIDA IFODALANISHI**

**Yuldasheva Feruza Erkinovna - BuxDU o’qituvchisi
G’ulomov Shavkat - BuxDU 11-4 ing 18 guruh talabasi**

Odoblilik qadimgi zamonlardan buyon qadrlanib kelinayotgan inson turlarining muhim xususiyatlaridan biridir. Shunga qaramay, u jamiyatda boshqalar bilan munosib muloqot qilishning muhim vositasi hisoblanadi. Garchi biz ushbu globallashtirilgan dunyoda bir soyabon ostida yashayotgan bo’lsak ham, har bir madaniyatda xushmuomalalikning turli xil hodisalari mavjud. Shu sababli, xushmuomalalik atamasi juda keng va shu tariqa dastlab lotincha "politus" so'zidan olingan bo'lib, sayqallangan degan ma'noni anglatadi. Tilshunoslik nuqtai nazaridan xushmuomalalik nafaqat boshqa odamlar uchun kamtarin yoki yoqimli bo'lish, yoki ijtimoiy xulq-atvorni saqlab qolish, balki u

pragmatikadagi muhim tushunchalardan biridir. Ostinning fikriga ko'ra (1962), adresat bilan aloqa o'rnatishda, adresator nutqning uchta turini yaratishi mumkin, ular joylashtiruvchi, ilokatsion va perlokatsion harakatlardir, bu tinglovchining adresat nutqiga bo'lgan munosabati va tushunchasini tahlil qilishda muhim ahamiyatga ega. xushmuomalalik. Bu shuni anglatadiki, ma'ruzachi xushmuomalalikni namoyon qilganda, qabul qiluvchi ijobiy munosabatda bo'lishi mumkin, turli vaziyatlarda o'z-o'zini ijobiy qiyofasini saqlab qoladi. Shunga qaramay, har xil vaziyatlarda odamlar turli xil munosabat bildirishlari mumkin, ammo bu chet tillarini o'qitish va o'rganish paytida e'tiborga olinishi lozim bo'lgan masalalardan biridir. Meyerhoff (2011, 82-bet) xushmuomalalikni "jamiyatdagi vakolatli ma'ruzachilar tomonidan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ijtimoiy yoki shaxslararo bezovtalikka erishish uchun qilgan harakatlar" deb ta'riflaydi. Boshqacha qilib aytganda, yangi tilni o'rganayotganda, maqsadli tilda to'g'ridan-to'g'ri L1 bilan o'zaro aloqaning etakchi aloqada samarali bo'lmasligi, ba'zi kontekstlarda juda kam va to'g'ridan-to'g'ri bo'lishiga olib kelishi mumkinligini bilish kerak. Va nihoyat, muhim narsa, Suluk (1983) oltita maksimalni taklif qildi, ulardan bittasi xushmuomalalik tushunchasi bilan bevosita bog'liq bo'lgan takt-maksim. Leech so'zlariga ko'ra (1983, 109-bet) tinglovchilarga e'tiborni qaratib, "Boshqalar uchun xarajatlarni minimallashtirish" va "Boshqalarga maksimal foyda" deb aytadi. Bu shuni anglatadiki, biz o'zaro aloqada bo'lganda, adresat bilan muloqotda yanada muloyim va samaraliroq bo'lib tuyulishimiz uchun, biz maksimaldan foydalanishimiz mumkin.

Shuning uchun aytish mumkinki, ushbu barcha lingvistik tadqiqotlar ushbu kontseptsiyani tilni ishlab chiqaruvchilar va qabul qiluvchilar tomonidan tildan foydalanish kontekstida tilni o'rganishda muhim ahamiyatga ega qildi.

Yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, xushmuomalalik tushunchasi ko'plab olimlar tomonidan "har bir a'zoning o'zi uchun talab qilmoqchi bo'lgan jamoat o'zini o'zi qiyofasi" bo'lgan yuz tushunchasiga asoslangan holda o'rganilgan (Braun va Levinson, 1987, p. 13). Bu to'g'ri, chunki odob-axloq, aloqa etishmovchiligini yo'q qilish uchun jamiyat a'zolari foydalanadigan shaxslararo munosabatlar va muloqotni shakllantirishga yordam beradi. Shu ma'noda xushmuomalalik yoki xushmuomalalikni namoyon etish, boshqalarga hissiy va ijtimoiy jihatdan har bir qismga foyda keltiradigan o'z qiyofasini namoyish qilishni anglatadi. Buning sababi shundaki, ijtimoiy jihatdan maqbul bo'lish uchun, o'zaro muomala paytida qanday qilib xushmuomalalik va boshqalarning yuzini saqlab qolish kerakligini bilishi kerak. Yule (2010, 135-bet) ga ko'ra, "xushmuomalalik - bu har bir insonga tegishli bo'lgan va boshqa har kim uni tanib, boshqa odamning yuzini anglashi va e'tiborini ko'rsatishini kutadigan hissiy va ijtimoiy tuyg'u". Xuddi shu tarzda, ijtimoiy hayotda xushmuomalalikni namoyon qilmaslik, aloqa buzilishiga olib kelishi mumkin. Skollon (2001, 44-bet) «har qanday aloqa duch kelishi mumkin bo'lgan xavf; bu o'z yuziga xavf tug'diradi, shu bilan birga boshqa odamga ham xavf tug'diradi». Shunday qilib, xavfni kamaytirish uchun,

vaziyatga qanday munosabatda bo'lishni bilish va boshqalarning ijtimoiy me'yorlari va madaniyati bo'yicha muloyimlik darajasini namoyish etish kerak. Shuning uchun, boshqalar bilan o'zaro aloqada bo'lganingizda, yoshingizni, jinsingizni va eng muhimi boshqalarning madaniyatini hisobga olgan holda yuzingizni tejashingiz va xushmuomalalik ko'rsatishingiz kerak.

Shunga qaramay, har bir madaniyat odob-axloq tushunchasining barcha o'ziga xos xususiyatlarini aniq bilish qiyin, agar uni o'rganish yoki real hayotda ko'rmasa. E'tirof etish kerakki, madaniyat ijtimoiy me'yor bo'lib, u til, oziq-ovqat va ichimliklar, kiyim-kechak, bayramlar va bayramlar, dasturxon axloqi, musiqa, din, oilaviy munosabatlar, xushmuomalalik va taqiqlar va boshqalar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Har qanday madaniyat, shu ma'noda, madaniyatni boshqalar orasida noyob qiladigan o'z me'yorlari va marosimlariga ega. Liddikoat va Skarino (2013) fikriga ko'ra, "madaniyatni tajribani jamoaviy ma'noga ega bo'lgan umumiy ma'nolar tizimi deb tushunish mumkin, bu tajribani yetkazish va mazmunli deb talqin qilish imkonini beradi". Boshqacha qilib aytganda, mazmunli muloqotga ega bo'lish uchun maqsadli madaniyatning har xil va o'xshash xususiyatlarini bilish xushmuomalalik va hurmatni ifoda etish boshqa madaniyatga ega bo'lgan talabalarni o'qitishda ahamiyatlidir.

Biroq, bu shunchaki oson emas, chunki atrofdagilarning madaniyatini tushunish har doim ham yetarli darajada tilni anglashga kafolat bermaydi. Hatto tilni o'rganuvchilar ham tilning grammatikasi va leksikasini boshqarish bo'yicha rivojlangan bo'lib, ba'zi sharoitlarda ular uni muloqotda to'g'ri namoyish etmasliklari mumkin. Madaniyatlar har xil bo'lganligi sababli, ular ishlatadigan xushmuomalalik iboralari ham har xil. Agar sizda nutqning odobli ro'yxati yo'q bo'lsa, muloyim bo'lish qiyin, ammo ba'zi tillarda bu boshqalarnikiga qaraganda qiyinroq, chunki ba'zi tillar boshqalarga qaraganda xushmuomalalikni boy leksik va grammatik jihatdan ta'minlaydi. barcha a'zolari ushbu tilda odobli va tabiiy bo'lishlari uchun foydalanadilar.

BIOGRAFIK METOD VA YONDASHUV

**Kamolov Ixtiyor Nigmatullayevich
Buxoro davlat universiteti izlanuvchisi.**

Badiiy adabiyot kitobxonga faqatgina estetik zavq berib qolmasdan, balki obrazlar orqali uning shaxsiyatiga ham ta'sir qiladi. Asarlardagi salbiy obrazlarning xatti-harakatlaridan o'rinli xulosa chiqarishga urinsak, ijobiy obrazlarning yutuqlarini o'zlashtirishga harakat qilamiz. Ayniqsa, tarixiy shaxslar haqidagi asarlardagi tarixiy obrazlarning boshdan kechirgan mashaqqatlari, og'ir damlardagi qahramonliklari bizga o'zgacha ruh baxsh etadi. Shu boisdan ham badiiy adabiyotda tarixiy obrazlar tasnifidagi biografik metod va obrazga biografik yondashuv katta ahamiyat kasb etadi.

Niyazova Sh. USING SONGS IN TEACHING THE ENGLISH LANGUAGE	69
Yadgarova Z.T., Hamroyeva Sh.Sh. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA OTLARGA QO'SHILADIGAN KO'PLIK QO'SHIMCHASINING QO'LLANILISHI	71
Туйлиева Л.А. Специфика перевода фразеологических единиц с русского языка на узбекский	74
Салихова З.А. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РУССКОГО И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКОВ.....	78
Мукимова Г.А. ОСОБЕННОСТИ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	81
Khayrullayeva N.N. THE USAGE OF ENGLISH METAPHORS IN ECONOMIC DISCOURSE.....	85
Z.M.Majidova. LISTENING AS AN IMPORTANT SKILL IN LANGUAGE ACQUISITION.....	87
Хикматова Д.П. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ И ИХ ПРИМЕНЕНИЕ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА.....	90
N.D.Djumaeva. THE DEVELOPMENT OF FOLKLORE IN THE UNITED KINGDOM.....	92
Safarova Sh. DESIGNING ESSAY TESTS.....	96
Кулиева М. THE ROLE OF GAMES IN LEARNING ENGLISH	98
Umurova K.,Zoyirova F. ANALYSIS OF EDMUND SPENSER'S SONNETS	100
Sh.Iskandarova. LAILA LALAMI AND HER CONTRIBUTION TO AMERICAN LITERATURE	102
Axmedova S.H., Razoqova K. INGLIZ VA O'ZBEK XALQ DOSTONLARI XUSUSIDA	103
Р.А.Каримов. ТАРЖИМАДА ТРАНСФОРМАЦИЯГА УЧРАГАН МОРФЕМАЛАРНИНГ ПАРАЛЛЕЛ КОРПУСДА БЕРИЛИШИ МАСАЛАСИ	106
Solieva M.A. TO THE QUESTION OF IMPROVING TEACHING LISTENING SKILLS.....	109
Р.А.Каримов. ЎЗБЕК-ИНГЛИЗ ПАРАЛЛЕЛ КОРПУСИДА ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИНИНГ ИФОДАЛАНИШИ.....	111
Zaripova S., O'ktamova M. "НОББИТ" ASARIDA QO'LLANILGAN DA USLUBIY VOSITALAR VA ULARNING TALQINI	115
Muxammadieva N. THE ESSENTIAL MEANING OF EMOTIONS AND THEIR ROLE IN HUMAN LIFE	119
Yuldasheva F. E. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA XUSHMUOMALALIK	122
O.I. Jumayeva. EXPRESSION OF THE LINGUA-CULTURAL CONCEPT "HAPPINESS" IN PROVERBS AND PHRASEOLOGICAL UNITS	125

Namozova K.B. KOMMUNIKATIVLIK KO'NIKMALARNI TAKOMILLASHTIRISHNING CHET TILINI O'QITISHDAGI AHAMIYATI	127
A.M. Naimova, Xalikova U. JEYN OSTINNING "PRIDE AND PREJUDICE" ASARIDA OILAVIY MASALALARDAGI CHIGALLIKLAR	130
Usmonova Z.H. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA SO'Z BIRIKMALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	132
Абдурахмонова С., Ниязова М.Х. ПЕРИФРАЗА ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР.....	134
Z.X.Saidova. INGLIZ, RUS VA O'ZBEK TILLARIDA INSON RUHIY HOLATINI IFODALOVCHI FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING LISONIY XUSUSIYATLARI	142
Рузиева Н.З. ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ЭВФЕМИЗМЛАРНИНГ ЛИНГВИСТИК ХУСУСИЯТЛАРИ.....	144
Zaripova A.S. LINGUISTIC FEATURES OF TOPONYMS.	148
Yuldasheva F.E., G'ulomov S. XUSHMUOMALALIK MA'NOSINING INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA IFODALANISHI.....	150
Kamolov I.N. BIOGRAFIK METOD VA YONDASHUV	152
Bozorova V. THE WAYS OF COMMUNICATING RESPONSIBILITY IN THE	155
O.S.Aliev. SIMULTANEOUS TRANSLATION AS AN OBJECT OF SCIENTIFIC STUDY	158
Мамедова М.А. ОМОНИМЫ В ЛЕКСИКОЛОГИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	160
Мамедова М.А. АНАЛИЗ СИСТЕМ ЗАДАНИЙ И УПРАЖНЕНИЙ УЧЕБНИКОВ ПО ОБУЧЕНИЮ ОМОНИМАМ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	164
Мамедова М.А. КЛАССИФИКАЦИИ ФУНКЦИЙ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ	168
M.I.Gadoyeva, Obloberdiyev Sherali. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA NOANIQLIK MA'NOSINING OT SO'Z TURKUMI ORQALI IFODALANISHI.....	171
Sayitova K.H. PROBLEMS IN TEACHING TECHNICAL TRANSLATION AND THEIR SOLUTIONS.....	174
Sayitova K.H., Abdulloyeva F. DEVELOPING WRITING SKILLS IN THE ENGLISH LANGUAGE.....	176
Tillayeva SH.M. PRESENTATION SKILLS AND ITS ROLE IN TEACHING ENGLISH.....	177
Qurbonova Sh.H. DIGITAL TECHNOLOGY IN TEACHING ENGLISH....	179
Muqaddas Allamberganova.TOTEMIC BELIEFS (OF ORKHON -YENISEI) IN ANCIENT MONUMENTS.....	181